

EU2013.LT

Prezydencja Litwy

Pierwsza litewska prezydencja

Pierwsza rotacyjna prezydencja Litwy jest dopełnieniem dziewięcioletniego członkostwa Litwy w Unii, a także okazją do promocji całego regionu Morza Bałtyckiego. Litwa przejmie prezydencję po Irlandii jako druga z trio, a za nią Grecja.

Litwa obejmuje prezydencję w Radzie Unii Europejskiej w dość trudnym momencie. Będzie bowiem pod presją wyborów, które odbędą się w dniach 22-25 maja 2014 roku. Do tego czasu będzie trzeba zatwierdzić tysiące aktów prawnych przed końcem mandatów Parlamentu Europejskiego oraz Komisji Europejskiej. Litwa obejmując prezydencję jako pierwsza z trzech krajów „sióstr”. Jest to więc dla niej wielka szansa, by sprawdzić czego nauczyła od czasu zdobycia pełnej niepodległości. Niewątpliwie jest to również szansa na odkrycie przez samych Litwinów czym jest i jak działa Unia Europejska. Jest to także dobra okazja do zaprezentowania kraju na arenie międzynarodowej jako odpowiedzialnego i w pełni gotowego przyjąć wyzwania jakie stawia mu Wspólnota. Wielkim zaszczytem dla Litwy będzie rozpoczęcie swojej prezydencji od pierwszego lipca i powitanie Chorwacji jako pełnoprawnego członka Unii Europejskiej.

Logo

Prezentacja logo litewskiej prezydencji odbyła się w piątek 10 maja przy Białym Moście w Wilnie. Znak wybrano z 600 projektów, nadesłanych na otwarty konkurs. „*To logo symbolizuje harmonijne współlistnienie Litwy razem z innymi państwami* „ – powiedziała Zilinskienė, autorka znaku. Pani Prezydent Dalia Grybauskaitė powiedziała: „*Nasze logo oznacza i siłę, i współpracę, i nieugiętość – wszystko razem. Jest to nasz prezent całej Europie, której życzymy wszelkiej pomyślności*”. Koło oznacza wspólnotę oraz to, że Litwa

będzie dbała o interesy wszystkich krajów unii Europejskiej. Kolor niebieski symbolizuje natomiast związek Litwy z krajami bałtyckimi oraz krajami północy¹.

„Wiarygodna, rozwijająca się i otwarta Europa” – hasła i priorytety litewskiej prezydencji²

Litwa wybrała model prezydencji prowadzonej ze Stałego Przedstawicielstwa w Brukseli (tzw. Brussels based presidency). Do tego miasta wyjechała już duża grupa litewskich urzędników i specjalistów³.

Hasło litewskiej prezydencji jest ściśle związane z jej głównym priorytetem, czyli Partnerstwem Wschodnim. Litwa, podobnie jak Polska, dąży do zacieśnienia współpracy z Ukrainą. Jednym z największych wydarzeń towarzyszących prezydencji będzie zaplanowany na 28-29 listopada szczyt Partnerstwa Wschodniego. Podczas tego spotkania, Litwa wraz z Polską chcą podpisać umowę stowarzyszeniową z Ukrainą⁴, w tym pogłębienie kompleksowej strefy wolnego handlu (DCFTA), jako jej integralnej części. Unia Europejska przewiduje również finalizację podobnych umów z Armenią, Gruzją i Mołdawią. Jak pisze Algirdas Šemeta – komisarz europejski w Litewskim Przewodniku po Prezydencji: *„Współpraca ze wschodnimi sąsiadami Wspólnoty jest wyraźnie niezbędna w celu lepszego zwalczania przemytu a także ułatwienia handlu. W tym celu, Strategiczne Ramy (SF) dla współpracy celnej zostały niedawno zawarte między Unią a Rosją, Ukrainą i Mołdawią, a oferowane są Białorusi. SF skupia się na trzech priorytetowych obszarach wzajemnego zainteresowania:*

- 1) bezpiecznych i płynnych szlakach handlowych,
- 2) ryzyka związanego z zarządzaniem / zwalczaniem nadużyć finansowych,
- 3) inwestycjami w modernizację celną.

Podczas prezydencji litewskiej będziemy oceniać postępy w tych dziedzinach priorytetowych po raz pierwszy i decydować jakie odpowiednie działania powinny być tam realizowane⁵”.

„Europa musi pozostać symbolem wiarygodności i wzrostu. Dobrobyt obywateli Unii Europejskiej zależy od solidnych polityk gospodarczych i finansowych oraz inicjatyw wspierających wzrost gospodarczy i zwiększających konkurencyjność. Prezydencja Litwy będzie dążyć do postępu w prawodawstwie i wzrost zatrudnienia, a także wspierania rozwoju Europy otwartej i bezpiecznej jak i jej sąsiedztwa” - powiedział premier Algirdas Butkevičius.

¹ Ryszard Rotkiewicz w <http://pl.delfi.lt> z 10 maja 2013 <http://pl.delfi.lt/aktualia/litwa/logo-prezydencji-litwy-w-ue-w-niebie-na-krotko.d?id=61358373>.

² Program i priorytety prezydencji Litwy są dostępne na: <http://www.eu2013.lt/en/documents/priorities/presidency-priorities>

³ http://ec.europa.eu/polska/news/130610_seminarium_pl.htm

⁴ Piotr Kościński w PISM: <http://www.pism.pl/wydarzenia/konferencje/O-prezydencji-Litwy-w-UE-i-przyszlosci-integracji-w-Wilnie#> z dnia: 05.06.2013.

Premier Litwy podkreśla również, że ma nadzieję na współpracę i pomoc Irlandii w trakcie ich prezydencji.

Podczas prezydencji Litwy w Radzie Unii Europejskiej, kraj będzie gospodarzem ponad 200 wydarzeń. Wśród nich znajdzie się 15 nieformalnych spotkań ministrów, około 60 konferencji i seminariów, ponad 130 spotkań z najwyższą rangą urzędników i ekspertów oraz 11 imprez organizowanych parlamentarnych przez Sejm. Komisja Europejska ogłosiła 2013 Europejskim Rokiem Obywateli, i dlatego starają się zaangażować obywateli i nasze społeczeństwa w wydarzenia prezydencji. Litewskie i zagraniczne organizacje pozarządowe, związane z tym budowlę i instytucje naukowe, zostały zaproszone do zorganizowania oficjalnych wydarzeń prezydencji⁶.

Prezydencja Litwy będzie również skupiała szczególną uwagę na regionie Morza Bałtyckiego. Litwini planują wprowadzić dyskusje, jak unijne strategie regionalne mogą wpłynąć na promocję tego regionu i jednocześnie doprowadzić do pogłębienia integracji europejskiej. W dniach 11-12 listopada 2013 r. w Wilnie odbędzie się IV Doroczne Forum Strategii UE dla regionu.

W trakcie trwania swojej pierwszej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, Litwa stawia również na bezpieczeństwo energetyczne. Jako kraj wysoko uzależniony od importu energii, Litwa dobrze rozumie wyzwania bezpieczeństwa energetycznego. Prezydencja litewska nie tylko będzie dążyła do rozwiązania wewnętrznych aspektów bezpieczeństwa energetycznego, ale skupi się na bezpieczeństwie energetycznym całej Wspólnoty. Bezpieczeństwo energetyczne w Unii Europejskiej wymaga przyłączenia się wszystkim państw do jednolitego rynku, w którym energia może poruszać się swobodnie. Prezydencja litewska przypada w kluczowym momencie, kiedy to państwa członkowskie muszą podjąć niezbędne kroki w celu zapewnienia, że formuła wewnętrznego rynku energii będzie zakończona do 2014 roku, tak jak domagali się tego w lutym 2011 r. szefowie państw i rządów w Radzie Europejskiej.

Prezydencja Litwy to również dobry okres do promocji kraju i pokazania go jako bardzo atrakcyjnego dla inwestorów zagranicznych. Jak pisze Tadas Vizgirda – Prezes Amerykańskiej izby handlowej na Litwie: *Litwa jest jednym z najlepszych krajów Unii Europejskiej na rozpoczęcie i prowadzenie swojego biznesu. Dlaczego Litwa? Istnieje kilka bardzo ważnych czynników: lokalizacja i logistyka; przyjazny klimat inwestycyjny biznes; dostępność wykwalifikowanej siły roboczej; światowa klasa infrastruktury ICT, wysoki standard życia i inne. Nasz kraj przyciąga już takie firmy jak Western Union, Barclays, Philip*

---

⁵ Guide to the Lithuanian Presidency of the UE Council, str. 14.

⁶ W eu2013.lt: <http://www.eu2013.lt/en/renginiai/aa>.

Morris, IBM, i Moog a także wiele więcej. Firmy międzynarodowe ufają w nasze systemy prawne i podatkowe. Nasi ludzie są pracowici i odpowiedzialni. Są to nasze główne atuty, ale nie ma wątpliwości, mamy o wiele więcej⁷.

„Wiarygodna Europa”

Hasło to odnosi się do przywrócenia wiarygodności finansowej Unii Europejskiej. W czasach powszechnego kryzysu nie tylko w strefie euro, ale także w większości państw Unii ważne jest, by odbudować jej wiarygodność, co dotyczy się głównie zagranicznych inwestorów. Warto bowiem, by wszyscy wiedzieli, że Europa to jeden z najlepszych terenów na rozpoczęcie działalności gospodarczej, a także dużych inwestycji.

Kolejnym priorytetem, który jest powiązany z finansami, jest skoncentrowanie się na dalszym pogłębianiu i wdrażaniu już wcześniej przygotowanych reform w ramach Unii Walutowej i Gospodarczej.

„Rozwijająca się Europa”

Litwińska prezydencja będzie opierała się na agendzie Europa 2020. Rozwój Europy jest rozumiany jako dalsze pogłębianie i integrację jednolitego rynku jako głównej siły napędowej Unii Europejskiej a także szansy na zwiększenie zatrudnienia. Litewska prezydencja będzie dążyć do zakończenia inicjatywy jednolitego rynku czyli realizację nowych inicjatyw w ramach jednolitego rynku jak i jednolitego korporacyjnego rynku. To priorytety, które mają zwiększyć zaufanie do gospodarki europejskiej jak i jej dynamiczny rozwój w obrębie jednolitego rynku cyfrowego. Prezydencja będzie zwracała również należytą uwagę na badania i innowacje. W ramach swojej prezydencji Litwa zobowiązana jest do zakończenia realizacji projektu dotyczącego energii w Unii Europejskiej do 2014 roku i do upewnienia się, że żadne państwo europejskie nie zostanie odcięte od Europejskiej Sieci Energii Elektrycznej 2015.

„Otwarta Europa”

Litewska prezydencja będzie krokiem w celu ukazania Unii Europejskiej jako bardziej otwartej i bezpiecznej. Prezydencja będzie koncentrowała się głównie na pogłębianiu partnerstwa z wschodnimi sąsiadami. Ma to na celu poprawę kontroli granic zewnętrznych Unii Europejskiej, a także lepszą koordynację polityki energetycznej. Litewska prezydencja będzie promowała handel ze strategicznymi partnerami Unii Europejskiej takimi jak: Stany Zjednoczone, Japonia, Kanada i inne. Będzie dążyła również do zwiększenia zainteresowania wspólną polityką bezpieczeństwa i obrony w celu lepszego reagowania na wyzwania dotyczące bezpieczeństwa mieszkańców Unii Europejskiej.

---

⁷ Guide to the Lithuanian Presidency of the UE Council, str. 19.

Materiały publikowane są w dwóch wersjach językowych. Dostępne są wszelkie niezbędne informacje i dokumenty oraz zdjęcia i inne materiały multimedialne. Wydana została także broszura dotycząca litewskiej prezydencji można z niej skorzystać w formie PDF: http://www.eu2013.lt/uploads/files/Lithuania_Presidency_Guide_HR_red_small_visi.pdf

Budżet prezydencji litewskiej

W celu zapewnienia przejrzystego i efektywnego wykorzystania funduszy, rząd Litwy zatwierdził międzyinstytucjonalny plan działań na lata 2012-2014, dwa lata przed rozpoczęciem prezydencji. Rząd Litwy przeznaczył około 62 milionów euro na litewską prezydencję. Największa część budżetu- 32 mln euro jest przeznaczona m.in. na utrzymanie 102 etatów utworzonych tymczasowo w Stałym Przedstawicielstwie Litwy do Unii Europejskiej, wzmocnienie innych przedstawicielstw dyplomatycznych, oddelegowanie urzędników do innych krajów UE (np. Belgii), by korzystać z doświadczeń prezydencji innych krajów. Kolejne 20 milionów euro zostanie przeznaczone na organizację spotkań w ramach prezydencji na Litwie. Koszty obejmują m.in. obejmuje zakup IT i urządzeń komunikacyjnych, rozwój i wdrożenie systemu akredytacji, koszty zapewnienia bezpieczeństwa osób odwiedzających Litwę i zapewnienie im wyżywienia, zakwaterowania i transportu. 5 mln euro przeznaczony jest na kampanię informacyjną, upominki i prezenty związane z litewską prezydencją, przygotowaniem projektów, które mają na celu pokazanie Litwy za granicą oraz przygotowaniem logo prezydencji. Pozostała suma- 4,3 mln euro jest przeznaczona na zapewnieniu udziału prezydenta, marszałka i premiera w procesie prezydencji. Jest to najniższa kwota wydana przez państwa, które dotychczas unijne przewodnictwo sprawowały.

Upominki z okazji prezydencji unijnej

Tak jak każdy kraj sprawujący prezydencję w Unii Europejskiej, tak i Litwa przygotowała upominki dla gości. Specjalne gadżety nabyło Ministerstwo Spraw Zagranicznych Litwy. W oficjalnym zestawie znajdują się notatniki, długopisy, teczki na dokumenty, krawaty dla mężczyzn i apaszki dla pań. Wszystkie upominki ozdobione są oficjalnymi symbolami prezydencji. Goście najwyższej rangi otrzymają w prezencie obrazy- grafiki przedstawiające litewskie miasta. Wśród prezentów dla ważnych gości znajdują się też srebrne monety okolicznościowe o nominale 50 litów wybite z okazji przewodnictwa Litwy w Radzie Unii Europejskiej.

Goście niższej rangi otrzymają w prezencie nowoczesne odbłyski, uniwersalne ładowarki do telefonów komórkowych i rękawiczki⁸.

---

⁸ <http://zw.lt/litwa/krawaty-obrazy-ladowarki-i-nie-tylko-upominki-z-okazji-prezydencji-unijnej/>

Polski wkład

Swoje doświadczenia Polska przekazywała Litwie podczas czasie wielu dwustronnych spotkań zarówno na szczeblu eksperckim jak i ministerialnym. Rozmowy prowadzili w tym roku w Wilnie prezydenci Dalia Grybauskaitė i Bronisław Komorowski, a w Warszawie - premierzy Algirdas Butkevičius i Donald Tusk. Swoim doświadczeniem dzielił się wiosną w stolicy Litwy także były polski minister ds. europejskich i pełnomocnik ds. polskiej prezydencji Mikołaj Dowgielewicz oraz minister ds. europejskich Piotr Serafin.

Polskie MSZ pomogło ponadto w przeszkoleniu 1500 osób, którzy mają zapewnić sprawne litewskie przewodnictwo.

Słów kilka o Litwie

Litwa to najbardziej wysunięty na południe kraj bałtycki. Jest jednocześnie największym pod względem ludności i powierzchni krajem usytuowanym nad Bałtykiem. Graniczy z Rosją (Obwodem Kaliningradzkim), Polską, Białorusią i Estonią. Litwa to pierwsza republika radziecka, która wystąpiła z ZSRR i ogłosiła niepodległość 11 marca 1990 r⁹.

Klimat Litwy jest przejściowy, od umiarkowanego do kontynentalnego.

Litwini są najbardziej jednolitym państwem bałtyckim pod względem narodowości. Stanowią od 85% całego społeczeństwa, a największą mniejszość stanowią Polacy i Rosjanie, odpowiednio 6% i 5%.

Jednostką monetarną na Litwie jest lit.

Litwa to republika z semiprezydencją formą rządów. Obowiązuje tam Konstytucja z 1992 roku. Władza ustawodawcza, podobnie jak w pozostałych krajach bałtyckich, spoczywa w rękach jednoizbowego parlamentu. Nazywa się on *Seimas* i zasiada w nim 141 posłów. Posiada on jednocześnie władzę ustawodawczą jak i ustrojodawczą. Władza wykonawcza jest w rękach prezydenta oraz rządu. Litwini wybierają prezydenta w wyborach czteroprzymiotnikowych, a jego kadencja trwa 5 lat. Prezydent powołuje i odwołuje premiera, a na jego wniosek ministrów. Władzę sądowniczą sprawują niezawisłe sądy. Obecnie prezydentem Litwy jest Dalia Grybauskaitė, która sprawuje władzę od 2009 roku, a szefem rządu od 2012 roku jest Algirdas Butkevičius.

Stolicą Litwy jest Wilno. Jest to malownicze i pełne zabytków miasto. W 1994 Stare Miasto w Wilnie zostało wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Jest to największa starówka w Europie. Wilno jest jedyną stolicą europejską znajdującą się na pograniczu dwóch starych cywilizacji – łacińskiej i bizantyjskiej. Znajdują się tam zabytki z różnych okresów m.in.: Wieża Giedymina z XV w. czy też Synagoga Chóralna z XX w¹⁰.

⁹ http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/lithuania/index_pl.htm

¹⁰ <http://www.travel.lt/index.php?lang=5>

Litwa w Unii Europejskiej

Droga Litwy do Unii Europejskiej rozpoczęła się w 1995 roku, kiedy to 12 czerwca podpisała Układ Europejski, następnie 13 października złożyła oficjalny wniosek o chęci przystąpienia do Unii Europejskiej. Proces akcesji Litwy do Unii Europejskiej był jednocześnie najbardziej dokładnym procesem modernizacji jej prawa. Nigdy wcześniej procesy społeczne i ekonomiczne nie były zmieniane na tak dużą skalę. Dla Litwy proces akcesji wiązał się również z rozwikłaniem trudnych decyzji geopolitycznych i ekonomicznych takich jak: likwidacja elektrowni jądrowej Ignalina, a także uzgodnienia tranzytowe z obwodem kaliningradzkim. Rozwiązanie tych problemów było uczeniem się przez praktykę, czyli czymś co jest w stylu Unii Europejskiej. 10 i 11 maja 2003 roku na Litwie odbyło się referendum w sprawie przystąpienia do Unii Europejskiej. 91 % obywateli Litwy powiedziało "tak" dla integracji europejskiej. Przeciwnego zdania było niespełna 9% głosujących. Frekwencja w referendum wyniosła ponad 64% uprawnionych do głosowania. Dane pochodzą z 97% okręgów wyborczych¹¹. Utrzymano wymóg 50% frekwencji, aby wynik był ważny. 1 maja 2004 roku Litwa wraz z dziewięcioma innymi krajami została przyjęta do Unii Europejskiej. Litwa otrzymała na początek trzynaście mandatów w Parlamencie Europejskim, choć początkowo miała mieć ich dwanaście.

Główne korzyści jakie Litwie daje członkostwo w Unii Europejskiej.

1. Członkostwo w UE sprzyja modernizacji kraju. Regulacje sądowe UE, wsparcie finansowe i bodźce do przeprowadzenia reform strukturalnych przyczyniły się do powstania i umocnienia państwa litewskiego. Członkostwo w UE daje możliwość zdobycia najlepszego doświadczenia w zarządzaniu państwem i użycie wsparcia finansowego dla dalszego rozwoju.
2. UE otwiera nowe horyzonty dla naszego biznesu, korzysta z jednolitego rynku razem z ponad 500 milionami ludzi - bez żadnych granic.
3. Będąc członkiem UE wszyscy obywatele (pod pewnymi warunkami), mają prawo do swobodnego przemieszczania się do innego państwa Wspólnoty, aby dostać pracę, zapisać się na studia, korzystać z przejścia na emeryturę lub po prostu doświadczyć innej kultury.
4. Członkostwo w UE daje prawo do wpływania na proces podejmowania decyzji, co w dłuższej perspektywie poprawia zdolność kraju w tworzeniu wspólnej polityki UE¹².

---

¹¹ W PolskawUE.gov.pl:

<http://polskawue.gov.pl/Referenda,akcesyjne,w,panstwach,kandydujacych,,informacje,o,wynikach,102.html#7>

¹² Litwa w UE: <http://www.eu2013.lt/en/europos-sajunga/lietuva-europos-sjungoje>.

Więcej informacji na temat:

- Prezydencji Litwy w radzie Unii Europejskiej można znaleźć na oficjalnej stronie prezydencji: <http://www.eu2013.lt/> .
- programu prezydencji <http://register.consilium.europa.eu/pdf/pl/12/st17/st17426.pl12.pdf>
- relacja wideo ukazująca prezentację logo litewskiej prezydencji
http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=fALnG9Ci1dY
- budżetu prezydencji <http://www.eu2013.lt/en/presidency-and-eu/budgetsponsors/EU-Presidency-budget>
- Strategii UE dla Morza Bałtyckiego
[http://polskawue.gov.pl/Strategia,UE,dla,regionu,Morza,Baltyckiego,8002.htm.l.\)](http://polskawue.gov.pl/Strategia,UE,dla,regionu,Morza,Baltyckiego,8002.htm.l.))
- jednolitego rynku energii
http://ec.europa.eu/polska/news/121203_wspolny_rynek_energii_pl.htm,
[http://fede.org.pl/.](http://fede.org.pl/))

Przygotował:

Punkt Informacji Europejskiej

Europe Direct – Poznań

przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań

tel. 61 8521670

e-mail: europa-direct.poznan@irpoznan.com.pl, www.europa-direct.poznan.pl

Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej

